

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 15

Zlín

okresní pracoviště Zlín

Inspekční zpráva

Pedagogicko-psychologická poradna

Louky 206, 763 02 Zlín

Identifikátor zařízení: 600 034 330

IZO: 108 011 089

Zřizovatel: Školský úřad, tř. Tomáše Bati 3792, 760 61 Zlín

Školský úřad: Zlín

Čj.	132 111/99-10125
Signatura	ko5ps201

OBSAH

1 ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce.....	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitelka.....	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá	3
2 PLÁN ČINNOSTI	4
2.1 Roční plán činnosti	4
2.2 Další informace o činnosti pedagogicko-psychologické poradny.....	4
2.3 Přehled o počtu škol a klientů v obvodu	5
3 ŘÍZENÍ PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNY.....	6
3.1 Koncepční záměry, plánování činnosti	6
3.2 Nabídka diagnostických, reedukačních, psychokorektivních a terapeutických metod.....	6
3.3 Odborné a pedagogické řízení	6
3.3.1 Organizační struktura	6
3.3.2 Personální struktura.....	7
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pracovníků	7
3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení	7
3.5 Informační systém - vnitřní a vnější	7
3.6 Vedení dokumentace.....	8
3.7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí	8
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY ODBORNÉ ČINNOSTI.....	9
4.1 Hodnocení materiálně-technických podmínek činnosti vzhledem ke schválenému plánu činnosti a počtu potenciálních klientů.....	9
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek.....	9
4.3 Hodnocení z hlediska kvality práce, hodnocení úrovně činnosti v jednotlivých aktivitách nebo organizačních celcích	9
4.4 Hodnocení z hlediska úrovně spolupráce se školami, výchovnými poradci a rodiči klientů	10
4.5 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost pedagogicko-psychologické poradny.....	10
5 ZÁVĚR	11
5.1 Závěry inspekce	11
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti	11
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu.....	11
5.4 Datum a podpis ředitelky kontrolované pedagogicko-psychologické poradny, stvrzující převzetí zprávy.....	11
5.5 Další adresáti zprávy.....	12
5.6 Přípomínky ředitelky pedagogicko-psychologické poradny.....	12

1 ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti pedagogicko-psychologické poradny dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

11. ledna - 14. ledna 1999

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Mgr. Alena Wiesnerová

Členka týmu: Mgr. Alena Demlová

1.4 Ředitelka

Funkci ředitelky pedagogicko-psychologické poradny (dále jen PPP) vykonává od 1. srpna 1994 PhDr. Božena Veškrnová. Do funkce byla jmenována na základě konkurzu. Statutární zástupkyně ředitelky byla od 1. března 1996 jmenována psycholožka, Mgr. Blanka Kuželová.

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

- Zřizovací listina
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení MŠMT ČR
- Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení
- Roční plán činnosti na školní rok 1998/99
- Výroční zpráva o činnosti PPP Zlín za rok 1997/98
- Výroční zpráva o hospodaření PPP za rok 1997
- Koncepce PPP
- Organizační řád
- Jednací protokoly
- Ambulantní kniha
- Rozpis pozvané klientely
- Týdenní plán činnosti a záznamy o provedených akcích
- Evidence úrazů
- Záznamy z kontrol
- Personální a hospodářská dokumentace související s provozem poradny
- Evidence docházky
- Archivace písemností

2 PLÁN ČINNOSTI

2.1 Roční plán činnosti

V plánu jsou stanoveny dlouhodobé priority odpovídající stabilnímu zaměření PPP. Plán vymezuje rovněž střednědobé úkoly směřující ke zkvalitnění diagnostické činnosti, která se bude opírat o úzkou spolupráci se školami, specializovanými třídami, výchovnými poradci a učiteli. Záměrem je posílit konzultační činnost na školách, zkvalitnit spolupráci se spádovými speciálně-pedagogickými centry, rozšířit služby detašovaného pracoviště ve Valašských Kloboukách. V oblasti profesní orientace prohloubit spolupráci s úřadem práce a zvýraznit úlohu výchovného poradenství ve středních školách. Úkoly nejsou termínovány, odpovědnost za jejich realizaci je stanovena.

V oblasti provozně-hospodářské činnosti jsou stanoveny úkoly směřující ke kompletnosti vnitřních organizačních směrnic, především v otázkách archivace, a k rozšíření a využití programového vybavení PC ve stávající počítačové síti.

V ročním plánu chybí ekonomická rozvaha pro zajištění materiálně-technického vybavení, plán dalšího vzdělávání odborných pracovníků, spolupráce s ostatními institucemi apod.

Pracovnice své činnosti vykazují v týdenních přehledech, což bylo prokazatelně doloženo. Od vypracování měsíčních plánů, ve kterých byly konkretizovány jednotlivé úkoly ročního plánu, vedení upustilo.

Roční plán obsahuje hlavní úkoly, které se nedotýkají v dostatečné míře problematiky stěžejní činnosti pedagogicko-psychologické poradny. Úroveň plánování je průměrná.

2.2 Další informace o činnosti pedagogicko-psychologické poradny

Kromě základní případové práce diagnostické, konzultační, reedukační a terapeutické zajišťuje poradna výcvikové kurzy, semináře a přednášky pro učitele, výchovné poradce a žáky základních a středních škol.

Jedná se především o projekt Odborná průprava pro nápravu specifických poruch učení - cyklus kurzů pro dyslektické asistenty a výchovné poradce ZŠ a SŠ. Další je projekt Odborná průprava školských pracovníků pověřených prevencí na školách a školských zařízeních pro učitele, výchovné poradce ZŠ, SŠ, ZvŠ a OU. Realizuje se rovněž výcvik peer aktivistů - studentů SŠ, sebezpoznávací skupiny žáků druhého stupně ZŠ a žáků středních škol a mnoho dalších aktivit.

Vzhledem k rozsahu, frekventovanosti i participaci téměř všech pracovníků PPP na realizaci výcvikových a popularizačních aktivit je třeba poznamenat, že tyto činnosti jsou prováděny na úkor základní činnosti poradny. Případová práce je prováděna kvalitně, avšak neúnosně se prodlužují objednávací lhůty, které v současné době činí přibližně měsíc. Málo času pak také zbývá na případné dlouhodobé vedení klientů.

Pedagogicko-psychologická poradna kromě běžné případové práce organizuje a často i lektorsky zajišťuje mnoho popularizačních, výcvikových a vzdělávacích aktivit. Vzhledem k personálnímu obsazení značně limitujícímu možnosti PPP je třeba hodnotit činnost pedagogicko-psychologické poradny jako spíše nadprůměrnou.

2.3 Přehled o počtu škol a klientů v obvodu

V obvodu působnosti PPP Zlín je celkem 37 504 žáků mateřských, základních, středních a vyšších odborných škol. Do celkového počtu potenciálních klientů poradny nejsou započítány děti ve věku od tří do osmnácti let, které nejsou žáky žádné školy. Skutečný počet potenciálních klientů je tedy poněkud vyšší.

Tab. 1: počet škol a počty žáků

Typ školy	MŠ	ZŠ	Spec.Š	Gymn+SŠ	SOU+U	VOŠ	Celkem
Počet žáků	5 569	21 243	1 148	5 577	3 098	869	37 504

Pedagogicko-psychologická poradna zaměstnává celkem dvanáct odborných pracovníků. Na jednoho odborného pracovníka tak připadá přibližně 6 251 potenciálních klientů. Ministerstvo školství deklarovalo jako optimální stav počet 1 500 potenciálních klientů na jednoho odborného pracovníka. Z tohoto hlediska je PPP značně personálně poddimenzovaná.

3 ŘÍZENÍ PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADNY

3.1 Koncepční záměry, plánování činnosti

Koncepce pedagogicko-psychologické poradny byla ředitelkou zpracována pro potřeby konkurzního řízení, aktualizována byla pro potřeby inspekce k 31. prosinci 1998. Je však spíše ohlédnutím do minulosti a výčtem úspěchů, jichž školské zařízení dosáhlo v uplynulém období. Záměry do budoucna nejsou v předloženém dokumentu obsaženy.

Dle informace vedení poradny je zpracování střednědobých plánů problematické vzhledem k nejisté budoucnosti samotné budovy, kterou dnes poradna užívá. Není zcela jisto, zda školské zařízení bude nuceno hledat jiné prostory nebo bude řešit problémy svých prostorových podmínek v rámci stávající budovy.

Předložená koncepce je podprůměrná.

3.2 Nabídka diagnostických, reedukačních, psychokorektivních a terapeutických metod

Psychologové pedagogicko-psychologické poradny používají k diagnostice standardní metody, především výkonové testy a některé z metod diagnostiky osobnosti, někteří z nich také řadu projektivních a semiprojektivních technik. Speciální pedagogové administrují především standardizované metody ke zjištění vývojových poruch učení, případně další metody podle požadavků případu. Úroveň interpretace získaných výsledků je u jednotlivých pracovníků odlišná.

Podle potřeby využívají odborní pracovníci poradny při práci s dětskými klienty psychokorektivních rozhovorů, relaxačních technik, nácviků grafomotoriky i různých metod nápravy vývojových poruch učení (např. dílčí oslabení výkonu). Vedou rovněž skupiny adolescentů, v jejichž programu je seznámení s autogenním tréninkem, technikami komunikace a podobně. Skutečná nabídka intervenční činnosti je omezena nedostatečnými prostorovými a časovými možnostmi, v jejichž rámci pracovníci vyvíjejí ve prospěch klientů mnohostrannou činnost na vysoké odborné úrovni.

Nabídka diagnostických, reedukačních, psychokorektivních a terapeutických metod je závislá na nabídce standardizovaných metod na trhu ČR a také na odborné zdatnosti a erudici jednotlivých odborných pracovníků. Je na průměrné úrovni.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura

Ředitelka při své práci uplatňuje participační styl řízení. Adresně a promyšleně delegovala kompetence na své zástupkyně a také na ostatní pracovnice.

Organizace činnosti poradny má jasně stanovená pravidla, je spíše nadprůměrná. Pracovnice poradny přesně znají svá práva a povinnosti. Vedení vytváří maximální prostor pro jejich požadavky, podněty a doporučení.

3.3.2 Personální struktura

V pedagogicko-psychologické poradně pracuje celkem sedmnáct zaměstnanců. Z toho je sedm psychologů, pět speciálních pedagogů a tři sociální pracovníce. Průměrná délka odborné praxe je třináct let, z toho v pedagogicko-psychologické poradně šest let.

Na základě předložené personální dokumentace byla zjištěno, že až na jednu jsou všechny odborné pracovníce plně odborně způsobilé pro výkon svých funkcí. Ředitelka vytváří velmi dobré podmínky pro stabilizaci kolektivu.

Co do kvalifikovanosti pracovníků je personální zajištění činnosti poradny průměrné, vzhledem k počtu potenciálních klientů připadajících na jednoho odborného pracovníka i k počtu žádostí o vyšetření je obsazení poradny nedostatečné a značně limituje činnost zařízení. Prostorové podmínky poradny však neumožňují přijetí dalších odborných pracovníků.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pracovníků

Vedení školského zařízení maximálně podporuje odborný růst svých pracovníků. Všechny odborné pracovníce si průběžně zvyšují kvalifikaci ve svém oboru účastí na výcvicích a odborných seminářích. Při účasti na těchto akcích je jim hrazeno cestovné, stravné, nocležné i vložné. Vzhledem k nedostatečnému personálnímu obsazení PPP je omezena možnost účasti pracovníků na vzdělávacích aktivitách provozními požadavky zařízení.

V rámci svých možností vytváří vedení pedagogicko-psychologické poradny svým pracovníkům spíše nadprůměrné podmínky pro zvyšování odborné kvalifikace.

3.4 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Systém a plán kontrolní činnosti má ředitelka zpracován. Čte a parafuje veškeré zprávy z vyšetření, kontroluje ambulantní knihy a koordinuje práci jednotlivých odborných pracovníků. Vzhledem k tomu, že nejsou k dispozici zápisy z projednávání výsledků kontrol s jednotlivými pracovníky, nelze posoudit efektivitu zpětné vazby. Analýzu a vyhodnocení činnosti poradny provádí ředitelka při zpracování výroční zprávy.

Pro přiznání nenárokových složek platu jsou stanovena kritéria, se kterými byly pracovníce seznámeny. Výši osobních příplatků ovlivňuje především kvalita odborné činnosti, uplatňování nových přístupů, sebevzdělávání, aktivita směrem k rodičům a školám, přínos pro prezentaci poradny a pružnost a ochota při řešení mimořádných situací na pracovišti.

Úroveň kontrolní činnosti je průměrná.

3.5 Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informace jsou přenášeny především na pravidelných pracovních poradách, svolávaných dvakrát měsíčně. Z porad jsou vyhotovovány zápisy, které nejsou opatřeny podpisy pracovníků. Zápis z poslední rady je vždy vyvěšen na nástěnce v kuchyňce tak, aby byl k dispozici všem pracovníkům. Organizovány jsou rovněž kazuistické odborné semináře, jichž se účastní všichni odborní pracovníci.

Informace směrem ke školám a školským zařízením okresu předává poradna na poradách ředitelů, kde má své pravidelné vstupy. V případě potřeby sděluje své informace prostřednictvím informačního bulletinu školského úřadu. Rodiče jsou informováni především ústně při konzultacích po jednotlivých vyšetřeních, na požádání mohou obdržet také stejnopis

zprávy z vyšetření. Se souhlasem rodičů jsou písemné zprávy odesílány dalším subjektům (školám, lékařům a dalším).

Informace o klientech získávají odborní pracovníci od rodičů ústně před vyšetřením, kam své děti přivádějí. S jejich předchozím souhlasem žádají další informace od škol, lékařů a dalších.

Vnitřní informační systém je průměrný, vnější je na spíše nadprůměrné úrovni.

3.6 Vedení dokumentace

Dokumentace školského zařízení je zavedena v souladu s ustanovením § 45 b zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Některé drobné formální nedostatky byly s vedením projednány a budou odstraněny.

Povinná dokumentace je vedena na úrovni běžné v obdobných typech školských zařízení.

3.7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí

Vedení pedagogicko-psychologické poradny předpokládá, že pro rok 1999 bude přidělená suma mzdových prostředků po dohodovacím řízení a následných úpravách kryt pouze základní tarifní platy pracovníků, a to s využitím vlastního fondu odměn.

Plánované finanční prostředky na provoz umožní s využitím rezervního fondu pokrýt základní činnost PPP.

Využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu je efektivní a hospodárné.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY ODBORNÉ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně-technických podmínek činnosti vzhledem ke schválenému plánu činnosti a počtu potenciálních klientů

Poradna je umístěna ve druhém patře budovy, jejímž majitelem je město Zlín. V přízemí a prvním patře je umístěna mateřská škola. Pro individuální práci s klienty jsou vytvořeny dobré podmínky. Každá pracovnice má k dispozici samostatnou pracovnu, která je účelně vybavena nábytkem a vhodně esteticky dotvořena. Sociální zařízení je dostatečné pro klienty i pracovnice poradny. V uplynulém období byla v PPP vytvořena počítačová síť. Základní materiálně-technické vybavení je velmi dobré. V celém zařízení je čisto, teplo, dobré světelné podmínky. Naprosto nevyhovující jsou prostorové podmínky pro skupinovou práci.

Prostorové podmínky detašovaného pracoviště jsou obdobné. Poradna je umístěna v budově, jejímž majitelem je fyzická osoba. Vzhledem k tomu, že jsou pro odbornou činnost k dispozici pouze tři místnosti a čekárna pro klienty, pracují psycholožka a speciální pedagožka s klienty pouze individuálně. Prostorové podmínky omezují možnosti pořádání seminářů, přednášek nebo výcvikových kurzů.

Prostorové podmínky značně omezují možnost provádět skupinovou práci. Nelze rozšířit počet odborných pracovníků, protože nejsou k dispozici další pracovny. Technické vybavení poradny je postupně doplňováno a již dnes je a a spíše nadprůměrné úrovni.

Úroveň prostorových podmínek obou zařízení je podprůměrná, úroveň materiálně-technického vybavení je spíše nadprůměrná.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Prostředí poradny je čisté, esteticky vyvážené, vkusné. Všechny pracovny jsou přímo větratelné, světelné i tepelné podmínky jsou dobré. K dispozici je malá kuchyňka vybavená chladničkou, kávovarem, vařičem, mikrovlnnou troubou a základním nádobím. Je využívána k ohřívání obědů i jejich konzumaci.

Na dobré úrovni je hygienické zařízení, kdy pro všechny pracovníky a klienty PPP slouží čtyři WC, k dispozici je sprchový kout. Čekárna pro klienty je prostorná, působí dobře na klienty i jejich rodiče, není však přímo větratelná ani osvětlená.

Úroveň psychohygienických podmínek pedagogicko-psychologické poradny je průměrná.

4.3 Hodnocení z hlediska kvality práce, hodnocení úrovně činnosti v jednotlivých aktivitách nebo organizačních cílech

Kvalita práce se značně liší u jednotlivých odborných pracovníků v závislosti na jejich praxi i odborné erudici. Kontrolou poradenských záznamů klientů bylo zjištěno, že až na výjimky odpovídá zpráva na otázku, která klienta do poradny přivedla. Pro učitele a rodiče je instruktivnější zpráva ze speciálně-pedagogického vyšetření. Závěry a doporučení zpráv psychologů jsou v některých případech příliš obecné.

Současné personální obsazení poradny a velmi široké spektrum činností, které jsou zajišťovány jednotlivými pracovníky, vede k prodlužování objednacích lhůt. Ty jsou pak často delší než měsíc.

Kvalita odborné činnosti pedagogicko-psychologické poradny je na průměrné úrovni, přičemž jsou patrné velké rozdíly v kvalitě práce jednotlivých odborníků.

4.4 Hodnocení z hlediska úrovně spolupráce se školami, výchovnými poradci a rodiči klientů

Spolupráce PPP se školami se v poslední době zkvalitňuje. Již před časem došlo k rajonizaci okresu, kdy dvojice psycholog - speciální pedagog mají přidělen určitý počet škol, s nimiž úzce spolupracují jak v rámci případové práce, tak i při řešení dalších problémů. Po dohodě s vedením školy se účastní pedagogických rad, provádějí metodické dohlídky ve specializovaných třídách, ale také realizují přednášky či besedy pro učitele, rodiče i žáky.

Spolupráce s rodiči spočívá především v případové práci, kdy rodič poskytuje poradně informace o svém dítěti a jeho problémech a poté je s ním konzultován jak výsledek vyšetření, tak i prognóza dalšího vývoje a možnosti vhodného výchovného či reedukačního působení.

Spolupráce se školami, výchovnými poradci a rodiči klientů je na průměrné úrovni.

4.5 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují činnost pedagogicko-psychologické poradny

Pedagogicko-psychologická poradna vyvíjí kromě běžné diagnosticko-intervenční činnosti mnoho dalších aktivit, které jsou pracovníky PPP zajištěny nejen lektorsky, ale také organizačně. Jsou určeny jednak dětem, jednak učitelům.

Mnohostranná je také osvětová, popularizační a publikační činnost poradny realizovaná například formou článků v regionálním tisku, účastí v rozhlasových besedách a v neposlední řadě i vystoupeními v regionální televizi. Propagaci PPP slouží také videokazeta, uvedená na celostátních odborných konferencích.

Poradna spolupracuje s klinickými psychology, pediatry a neuroložkou nejen v rámci případové práce, ale také jejich zapojováním do vzdělávacích aktivit pro učitele. Spolupracuje s úřadem práce, s okresním a městským koordinátorem protidrogové prevence, se Střediskem výchovné péče Domek, s Linkou SOS a mnohými dalšími subjekty.

V mnohých aktivitách, které poradna zajišťuje a realizuje, přebírá úkoly a zodpovědnost jiných institucí k těmto účelům zřizovaných (např. Středisko služeb školám, apod.). Úroveň nabídky těchto činností je nadprůměrná.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Pozitiva:

- vedení pedagogicko-psychologické poradny uplatňuje ve své práci participační styl řízení
- ředitelka vytváří dobré podmínky pro stabilizaci pracovníků
- dokumentace poradny je řádně vedena a je funkční
- zkvalitnila se spolupráce se školami a dalšími subjekty

Negativa:

- objednávací lhůty na vyšetření jsou velmi dlouhé
- poradna často supluje úkoly jiných subjektů, především při realizaci popularizačních a výcvikových akcí
- prostorové podmínky limitují činnost poradny
- personální zajištění činnosti PPP je nedostatečné

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti

Pro zkvalitnění činnosti pedagogicko-psychologické poradny je třeba posílit její personální zajištění. Je potřebné rovněž řešit nevyhovující prostorové podmínky školského zařízení, které v současné době jednak znemožňují přijetí dalších odborných pracovníků, jednak limitují činnost PPP ve prospěch klientů.

5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu: Mgr. Alena Wiesnerová, v.r.

 členka týmu: Mgr. Alena Demlová, v.r.

V Olomouci dne 8. února 1999

5.4 Datum a podpis ředitelky kontrolované pedagogicko-psychologické poradny, stvrzující převzetí zprávy

Inspekční zprávu jsem převzala dne 16. února 1999

razítko

Podpis ředitelky: .PhDr. Božena Veškrnová, v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

5.5 Další adresáti zprávy

Na vědomí

Adresát	Datum Předání/odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: ŠÚ Zlín	12. března 1999	132 193/99

5.6 Připomínky ředitelky pedagogicko-psychologické poradny

Datum	Čj. ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány